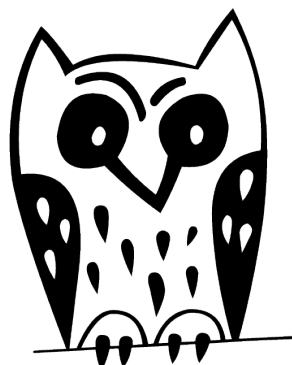

Základní škola, Praha 2, Londýnská 34

Minimální preventivní program

Školní rok 2012/2013

Schválen pedagogickou radou dne 25.9.2012

Martin Ševčík
ředitel školy

I. Cíle a principy

Minimální preventivní program jako součást Školního vzdělávacího programu si klade za cíl vzdělávat žáky v oblasti ochrany zdraví a vést je ke zdravému plnohodnotnému prožívání života. Toho se snaží dosáhnout pomocí působení nespécifické i specifické preventivní činnosti v rámci všech vzdělávacích oblastí a činností prováděných v souvislosti se základní školní docházkou.

- **Rozvoj kompetencí žáků**
 - sociálních dovedností (**navazování zdravých vztahů s ostatními**, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace, schopnost pomoci),
 - pozitivní vnímání sebe sama,
 - rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle, přejímání nosných hodnot),
 - rozvoj morálního vědomí a vědomí zodpovědnosti,
 - cílený rozvoj v oblasti mediální výchovy,
 - rozvoj schopnosti řešit problémy např. formou komunitních kruhů.
- **Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití**
 - učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců,
 - zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole,
 - vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem.
- **Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole**
 - jasná deklarace postojů všech pedagogických pracovníků k jakýmkoli formám útlaku a šikany,
 - zaměření na budování bezpečného prostředí v rámci autoevaluace školy
 - průběžné sledování možných rizikových projevů jednotlivců i třídních kolektivů
- **Přístup k informacím a práce s informacemi**
 - umění používat různé informační zdroje, kriticky hodnotit, porovnat informace, vytváření vlastního názoru, životního postoje,
 - poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních),
 - zdraví je chápáno jako stav tělesné, duševní a sociální rovnováhy.
- **Spolupráce**
 - celé školy, všech žáků, učitelů – důvěra ve vztahu žák – žák a učitel - žák
 - otevřená komunikace mezi školou a rodiči – **otevřenost a důvěra ve vztahu učitel (škola) – rodič**, velmi významnou úlohu v této oblasti sehrává systém **tripartitních** setkávání,
 - spolupráce učitelů v rámci pedagogického týmu mimo jiné na principu společného řízení vzdělávání tříd v ročníku,
 - propojení školy s dalšími institucemi (odb. pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence) a zapojení školy do Systému včasné intervence v rámci Městské části Praha 2,
 - úzká spolupráce s obvodním metodikem prevence.

II. Strategie a metody

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka**. Výše zmíněné principy vycházejí mimo jiné z Etického kodexu pedagogického pracovníka Základní školy, Praha 2, Londýnská 34.

Skupinová práce

Žáci významnou část vyučování spolupracují ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu), **kompetence sociální interakce**. Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a s aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekty navíc podporují spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Projekty zároveň slouží jako platforma pro realizaci průřezových témat (např. historie 2. sv. války a současná extremistická či radikální hnutí apod.).

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatecích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si **důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu**.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Rodiče mají možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky i sociálního dění (ve třídě, ve škole, při mimoškolních aktivitách) v rámci svých možností, poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole. V rámci tripartitních setkávání (žák – rodič – třídní učitel) dochází k dohodě jaké nezastupitelné role a úkoly převezme škola, resp. rodič či žák.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, školním

metodikem primární prevence, školním speciálním pedagogem a školním psychologem, kteří se zapojí do diagnostického a poradenského procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP, SVP aj.).

III. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

Aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích

- ozdravné pobyty ve zdravotně příznivém prostředí,
- školní výlety, adaptační výjezdy
- kulturní programy (kina, divadla, sport...),
- třídní teambuilding – práce se skupinovou dynamikou,
- celoroční projekty a jednorázové projekty, tréninky odolnosti proti manipulaci a v umění „řící ne“,
- spolupráce s organizacemi zajišťujícími programy a projekty týkající se prevence sociálně patologických jevů a/nebo podpory zdravého (fyzického i psychického) vývoje dětí,
- „Spaní ve škole“,
- nabídka zájmového vzdělávání v rámci činnosti školní družiny, školního klubu a spolupráce se subjekty, které nabízejí širokou škálu odpoledních kroužků,
- školní časopis – dává prostor pro tvořivost žáků. Zvyšuje také zájem a povědomí žáků o dění ve škole,
- programy cílené na řešení problému či při výskytu krizového jevu (specifická prevence)
- možnost zařazení bloků OSV v nestabilních třídách
- školní parlament - rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití. Je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy, spolupráci napříč ročníky. Pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách. Jde o princip „peer“ programů, kde členové vrstevnické skupiny pomáhají v této skupině, přinášejí informace, návrhy řešení, podporu při řešení konfliktu atd.

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy

- Vánoční trhy
- Londýnské schody
- Londýnská laťka
- možnost organizování benefičních koncertů či vystoupení
- možnost účasti na veřejných charitativních sbírkách

Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka

Ve II. patře školy je místnost speciálního pedagoga a školního psychologa, v I. patře se nachází místnost výchovného poradce. Žáci jsou o jimi poskytovaných službách informováni a mohou se zastavit o přestávkách, případně po dohodě i během vyučování, a poradit se. Žáci jsou vedeni k tomu, že v případě potřeby mají vyhledat pomoc i v ředitelně školy. V místnosti spec. pedagoga je umístěn i telefonní kontakt na Linku bezpečí, metodika primární prevence, PPP Prahy 2. Nástěnka se zprávami ze školního parlamentu je umístěna v I. patře. Další související informace jsou na nástěnce u ředitelny školy.

Veškeré informace lze též získat přímou cestou z webových stránek školy.

IV. Organizace a struktura prevence

Výchovný poradce

Pracovník: Martin Ševčík a Martina Vondrová

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí žákům, učitelům a zákonným zástupcům možnost poradit se o svých problémech. setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracejí v případě

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlého i trvalého neúspěchu v učení
- obtížné komunikace, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádeží ve třídách
- konfliktního či jinak problematického klimatu třídy

Výchovný poradce monitoruje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb apod.), Linku bezpečí a další organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů ve třídách, které organizují učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor a kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona. Spolupracuje v rámci pravidelných setkání týmu Systému včasné intervence Prahy 2.

Metodik prevence

Pracovník : Martina Vondrová,
e-mail: vondrova@londynska.cz

Metodik prevence spoluvytváří Minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vniklého problému dává podněty k možné nápravě (projekt, spolupráce se speciálním pedagogem či školním psychologem, účast na tematické akci, atd.). Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence (např. Barevný svět dětí, PPP, Policie hl.m. Prahy, Elio). Koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci Minimálního preventivního programu a navrhuje začlenění potřebných změn. Provádí šetření aktuálních potřeb jednotlivých tříd a podle získaných informací přizpůsobuje nabídku primární prevence.

Metodik je též v přímém kontaktu s odborem sociálně právní ochrany dětí na úřadu Městské části Prahy 2.

Školní speciální pedagog

Pracovníci: Iveta Jakubčíková, Klára Fůsková
e-mail: jakubcikova@londynska.cz, fuskova@londynska.cz

- spolupráce s učiteli při screeningu poruch učení a chování
- pravidelné reedukace žáků se SVP
- podíl na tvorbě IVP
- konzultace s žáky, rodiči a učiteli
- následné doporučení další vhodné instituce
- spolupráce s odbornými pracovišti

Školní psycholog

Pracovnice: Klára Fůsková
e-mail: fuskova@londynska.cz

- diagnostika třídy, následná práce se třídou
- práce se žáky, kteří se ocitli v ohrožení
- konzultace s žáky, učiteli a rodiči
- spolupráce s odbornými pracovišti

Třídní učitel, garant ročníku, učitelé

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodiky prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření. Garant informuje ostatní členy ročníkového týmu o výsledcích schůzky garantů. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (konzultační hodiny, e-mail, mobil).

Ředitel školy, vedení školy

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Případně intervnuje na ročníkových schůzkách pedagogů. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy. Cílem takových setkání je stanovení nápravných opatření s důrazem na odpovědnost žáka, školy i zákonných zástupců.

Další spolupracující organizace

V oblasti specifické i nespecifické prevence spolupracuje škola zejména s organizací Barevný svět dětí, Elio, Život bez závislostí a Městskou policií, které připravují pravidelně pro první i druhý stupeň školy programy dílen. Cílem je umožnit žákům kontakt s lektory i mimo školu, což vytváří prostor pro další pomoc. V rámci těchto programů žáci diskutují, zabývají se sociálními vztahy a riziky v životním stylu, dostávají informace v oblasti návykových látek, lidských práv, kriminality, sexuální výchovy, trestního práva, rodinného práva a dalších.

Odborná pracoviště

Škola spolupracuje s těmito institucemi, obrací se na ně v případě potřeby - PPP, SPC, SVP, Centra psycho-sociální pomoci, diagnostické ústavy, sociální odbory, Policii ČR, Městskou policii hl. m. Prahy, organizacemi sekundární prevence.

V. Spolupráce s Policií ČR při výskytu drog, násilí a šikany

Spolupráce s policií je nutnou součástí řešení situací spojených s výskytem drog ve škole a při výskytu forem násilí a šikany naplňujících skutkovou podstatu podezření na spáchání trestného činu.

Při závažné trestné činnosti policisté z místního, resp. obvodního útvaru Policie ČR Praha 2 při prověřování a dokumentování deliktů dětí a mládeže postupují zjištěné poznatky službě kriminální policie, přičemž úzce spolupracují s jejich specialisty (např. s pracovištěm Kriminologické techniky a expertiz při určování drog apod.).

Při šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a ke zjištění důkazních prostředků berou policisté zvláštní ohled na děti do věku 15 let tak, aby nebyl nepříznivě ovlivněn jejich duševní a mravní vývoj. Závazný pokyn policejního prezidia řeší možnost účasti či neúčasti třetí osoby při služebních úkonech včetně zákroků vedených proti osobám mladším 15 let.

Identifikace a ukládání látek

Obdrží-li nebo zjistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu, v přítomnosti **dalšího člena pedagogického sboru**, uloží tuto látku do obálky. Na obálku vypíše datum, čas a místo zajištění látky. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru v ředitelně školy. Poté je bezodkladně třeba vyrozumět Policii ČR. Ta provede další úkony ke zjištění, o jakou látku se jedná. Identifikaci provede vždy policie, v žádném případě pedagog a to ani chemik.

Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka (stejným způsobem uložená) přivolanému lékaři Záchrané služby hl. m. Prahy. Usnadní to další léčbu, protože u řady látek jsou známy účinné protijedy. Další postup týkající se identifikace látky zajistí ošetřující lékař ve spolupráci s Policií ČR.

Spolupráce se zákonnými zástupci

V případě výskytu sociálně patologických jevů ve škole je třeba eliminovat to, aby oznámení rodičům o výskytu těchto problémů, mělo nepříznivý dopad pro rodinu.

Problémy spojené s drogami, násilím, šikanou a dalšími asociálními jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci s rodiči, nejlépe podle přesně dohodnutých postupů, které jsou vzájemně akceptovány rodinou i školou a vedou k řešení dané situace.

Vždy je vhodné zajistit, aby se řešení každého jednoho konkrétního problému účastnilo ze strany školy více pedagogických pracovníků (třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik primární prevence, člen vedení školy). O řešení problému je sepsán záznam.

V Praze dne 17. 9.2012

Zpracovali: Martin Ševčík a Martina Vondrová

Příloha

Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog

Návykové látky, zejména pervitin a halucinogeny (tripy), zvyšují riziko agresivního jednání. Je třeba zachovávat následující pravidla:

- logické argumenty a slovní obsah nemívají u intoxikovaných valný význam, při otravě návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným
- intoxikovaní zejména drogami často prudce reagují na neverbální komunikaci; je vhodné pokud možno vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze
- odklad přivolání lékařské pomoci může člověka vážně ohrozit na zdraví nebo životě; důvodem k okamžitému odbornému zákroku je i pouhé podezření z otravy.

První pomoc při otravě návykovými látkami

Zajistěte dostatek čerstvého vzduchu, nepodávejte alkohol, černou kávu ani mléko. Maximální dostatek čerstvého vzduchu je třeba zajistit zejména tehdy, když k otravě došlo vdechováním škodlivých látek. Pokud je to možné, je třeba opatřit informace o látce (nebo látku), která byla požitá. Informace (látku) předejte přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, u řady látek jsou známy účinné protijedy.

Než přijde lékař

Důležité je odlišit jakou cestou došlo k intoxikaci a odlišit, zda je intoxikovaný při vědomí nebo v bezvědomí.

Při vědomí – k otravě došlo ústy

- podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce)
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení
- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Při vědomí – k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím

- zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu
 - zabránit prochlazení
 - zajistit nepřetržitý dohled
 - ošetřit případná zranění
 - opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři
- Zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím.

Při bezvědomí

Nikdy nepodávat nic ústy ! Nesnažit se vyvolávat zvracení!

- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání – **při zástavě dechu** uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Specifika otrav u různých návykových látek

Alkohol

U těžších otrav je nebezpečí vdechnutí zvratků nebo zástavy dechového centra. Nepodceňujte těžší opilost a volejte lékaře.

Marihuana a hašiš

Časté jsou úzkostné stavy. Je třeba zajistit dohled, aby osoba pod vlivem drogy neublížila sobě nebo druhému. Lékařskou pomoc je třeba zajistit zejména proto, že po odeznění účinků drogy přetrvávají duševní problémy.

Halucinogeny (tripy)

Je vhodné zajistit nepřetržitý dohled více osobami, pod vlivem drogy mohou postižení jednat velmi agresivně, nesmyslně a nebezpečně. Poměrně časté jsou úzkostné stavy a pocity pronásledování (pozor na pády z oken). Lékařská pomoc je naléhavě nutná.

Pervitin

I zde je vhodné zajistit dohled více osobami, protože i zde je riziko nesmyslného a nebezpečného jednání. Úzkostné stavy, pocity pronásledování, někdy i halucinace.

Opioidy (heroin)

Předávkování je poměrně časté, dostavuje se tlumivý účinek na dýchání. Časté je bezvědomí a zástava dechu. Účinky se někdy podobají těžké opilosti.

Těkavé látky (ředidla, rozpouštědla, lepidla)

Intoxikovaný je masivně cítit těmito látkami, při silné otravě může rychle dojít k zástavě dechu a bezvědomí.